

THE NEED FOR A BALANCED ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT OF ROMANIA'S REGIONS

Mihaela Sas

PhD Student, University of Craiova

Abstract: The research was focused, primarily, on clarifying the conceptual aspects related to decentralization by identifying the context of the European Union in terms of regionalization, of measurement of the impact on the Member States, the territorial decentralization accounting for a step forward in the democratic reform and increase of the absorption rates of structural and cohesion funds. Thus, the analysis clarified concepts related to the structural and cohesion policies of the EU, the institutional framework for the regional development in the EU Member States, legal institutional aspects of regional development, the EU performance related to the developing regions. Secondly, the research was focused on identifying the approaches in terms of regionalization of Romania, the regionalization impact measurement on the absorption of European funds in Romania, the awareness concerning the administrative regionalization creation by increasing the role of the Regional Development Agencies.

Keywords: decentralization, structural policies, regional development, regionalization, economic development

Contextul Uniunii Europene privind regionalizarea

Nevoia de reformare a sistemului administrației a fost întărită de cerințele Uniunii Europene în contextul creșterii absorbției fondurilor europene. Astfel, apare necesitatea ca sistemul să fie ajustat pentru a îndeplini aceste cerințe dar și pentru a respecta principiile din Carta europeană a autonomiei locale.

De altfel chiar din “Regulamentul General al Comisiei Europene 1083/2006”¹ reiese tendința de descentralizare. Acesta definește principii comune, norme și standarde pentru punerea în aplicare a trei instrumente de coeziune: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune.

Descentralizarea este rezultatul tendinței de evoluție a organizării teritoriale în statele europene de astăzi. Fundamentul politic al descentralizării este recunoscut de Carta europeană a autonomiei locale, care consideră descentralizarea drept unul din principiile democratice comune Europei. Din punct de vedere administrativ, descentralizarea se bazează pe ideea că autoritățile alese de comunitățile locale sunt cele mai în măsură să cunoască necesitățile locale și să ia măsurile necesare pentru realizarea lor.

În prezent în mai multe țări se realizează o descentralizare politică și fiscală. Aceasta are ca scop evitarea excitării controlului excesiv din partea administrației centrale către

¹ Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 din 11 iulie 2006, prin care se stabilesc prevederile generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de Coeziune și se abroga Regulamentul (CE) nr. 1260/1999

nivelurile locale și urmărește îmbunătățirea situației financiare existente prin utilizarea eficientă a resurselor publice.

În ceea ce privește regionalizarea în Europa de Est și Centrală, aceasta s-a realizat în cea mai mare parte având la baza condițiile impuse de Uniunea Europeană, principalul factor de conducere. În cele mai multe dintre aceste țări, au fost create instrumente speciale pentru a forța modelul instituțional. Acestea s-au confruntat în realizarea procesului de regionalizare cu ambiguități, incoerență, lipsă de reglementare legală în ceea ce privește politicile regionale.

Referitor la procesul de regionalizare din Europa de Est și Centrală, s-a constatat faptul că impactul Uniunii Europene a fost și este unul semnificativ dar limitat ținând cont de aspecte precum ritmul monedei naționale, factorul intern cum ar fi scena politică de la nivelul fiecărei țări precum și factorul timp.

În realizarea procesului de regionalizare în statele membre și țările candidate, factorii de decizie trebuie să aibă în vedere faptul că noul concept de instituționalizare care se impune, se dovedește a fi strâns legat de instituționalismul istoric, sociologic și economic. Integrarea politicilor comunitare în programele naționale și regionale este principalul obiectiv urmărit de Uniunea Europeană. De aceea în procesul de regionalizare este acordată o atenție deosebită dimensiunii strategice a politicii de coeziune. În acest sens, pentru implementarea măsurilor de politică regională, statele membre, autoritățile locale și Comisia Europeană colaborează după cum urmează: autoritățile naționale definesc strategiile de dezvoltare și le implementează, iar Comisia Europeană asigură armonizarea strategiilor regionale cu Strategia Generală a Comunității, monitorizează și controlează cheltuielile făcute din fondurile Comunității.

Politicile de dezvoltare regională sunt incluse din ce în ce mai mult în procesele de luare a deciziilor europene cu scopul de a crește eficacitatea interacțiunii din punct de vedere structural și procedural între diferite niveluri de guvernare.

În cadrul entităților regionale se urmărește depășirea conflictelor între diferitele unități politico-administrative și actorii publici și privați în vederea mobilizării resurselor și a potențialului de acțiune. Astfel, regiunile trebuie să-și formuleze și să medieze interesele specifice în aria interguvernamentală dar și la nivel European pentru a crește nivelul lor de participare la procesul de luare a deciziilor.

Europeanizarea politicilor regionale presupune dezvoltarea unor instrumente instituționale care să permită implicarea actorilor regionali și coordonarea intereselor comune. În acest context eficientizarea procesului de luare a deciziilor are un rol foarte important dat fiind faptul că: există problema complexității care rezultă din numărul mare de participanți implicați în elaborarea politicilor care urmează să fie coordonate, creșterea costurilor de tranzacție și complicații în proceduri, problema diversității instituționale, crearea unor direcții incompatibile.

Politica fondurilor structurale a devenit un caz studiat pe scară largă în ceea ce privește procedurile de punere în aplicare a fondurilor structurale. Implementarea acestora prin structurile pe mai multe niveluri în contextul Uniunii Europene, trebuie să aibă în vedere: implementarea unei abordări integratoare a elaborării politicilor pentru îmbunătățirea coordonării diferitelor fonduri structurale; îmbunătățirea coordonării interguvernamentale pe verticală și parteneriat cu actorii regionali; includerea actorilor publici și privați în procesul de luare a deciziilor al administrațiilor regionale; elaborarea strategiilor locale, regionale și naționale de dezvoltare durabilă cu participarea tuturor mediilor/actorilor direct sau indirect interesate/interesați; acordarea subvențiilor pentru regiunile selectate care sunt alocate pe baza planificării dezvoltării regionale. Programele operaționale trebuie să fie elaborate la nivel

regional și integrate la nivel național iar ulterior trebuie să fie integrate în Cadrul de Sprijin Comunitar al Comisiei; co-finanțarea publică și privată a proiectelor care urmează să fie susținute de către Uniunea Europeană de către guvernele naționale sau regionale pe de o parte pentru a reorienta cheltuielile naționale către domeniile unde pot fi obținute rezultate importante pe termen mediu sau lung și pentru a dezvolta sentimentul de co-interesare a beneficiarilor pentru proiectele promovate pe de altă parte.

Analizând politica fondurilor structurale reiese faptul că la nivel European există un grad considerabil de diferențiere pe verticală și orizontală în privința legăturilor interguvernamentale și a structurilor de rețea.

Astfel, se poate observa o separare instituțională a politicilor de repartiție și a politicilor de dezvoltare. La nivel European Consiliul de Miniștri decide cadrul general al normelor și acordarea finanțării pentru distribuția inter-regională a fondurilor. În același timp regiunile pun presiune pentru realizarea intereselor acestora prin diferite canale precum: guvernele naționale, Comitetul Regiunilor, Parlamentul European. Regiunile în cele din urmă sunt decuplate de la procesul de luare a deciziilor privind cadrul de bază al politicilor.

Regiunile sunt implicate mai mult în cea de-a doua etapă a ciclului de politici atunci când se iau deciziile cu privire la modul de cheltuire a banilor pe diferite proiecte. Autoritățile naționale și regionale elaborează Planurile de Dezvoltare Regională și programele operaționale pe care le negociază cu Comisia.

Trebuie precizat faptul că în procesul de luare a deciziilor principiul solidarității este esențial atât pentru procesul integrării europene cât și ca fundament al politicii de coeziune la nivel European. Acesta este des adus în discuție la nivel comunitar datorită faptului că populația statelor bogate reclamă nevoia de susținere a propriilor economii, în detrimentul alocării de fonduri și resurse în beneficiul statelor emergente. Acestea din urmă fiind văzute ca și consumatori neți, cu perspective reduse de a contribui la creșterea de ansamblu a economiei europene.

Cu toate acestea în cele din urmă Statele Membre au reușit să conlucreze eficient și să ofere sprijin țărilor mai puțin dezvoltate.

De asemenea se impune elaborarea unui cadru legislativ pentru structuri și competențe regionale, organizarea teritorială, în conformitate cu Nomenclatorul Unităților Teritoriale de Statistică (NUTS). Toate acestea sunt necesare pentru punerea în aplicare a fondurilor structurale, asigurarea capacității de programare, stabilirea unui cadru instituțional adecvat și capacitatea administrativă având totodată și capacitatea gestiunii financiare și bugetare adecvate.²

Regionalizarea promovează guvernanta pe mai multe niveluri și din acest motiv principiul parteneriatului, necesită consultări atât pe plan vertical între nivelurile teritoriale, cât și orizontal între actorii publici și socio-economici în ceea ce privește formularea și punerea în aplicare a politicilor de regionalizare. Condițiile impuse de Uniunea Europeană stabilesc principiile generale. Aceasta nu impune un model instituțional, iar țările au libertate considerabilă în ceea ce privește stabilirea detaliilor de ordin instituțional.

Diferențele realității politice de la stat la stat, precum și statutul juridic al regiunilor din cadrul țărilor Uniunii Europene au evidențiat mai multe categorii de regionalizare:

Putem vorbi astfel despre regionalizarea administrativă, care presupune delegarea autorității de către stat către structurile subordonate guvernului sau către organismele constituite la nivel local. Deși acestea din urmă dispun de o anumită autonomie juridică, acțiunile lor sunt controlate de către stat. Organismele constituite la nivel local promovează

² Comisia Europeană Direcția Generală pentru Extindere 2002

dezvoltarea economică și regională bazându-se pe mobilizarea colectivităților locale și a organizațiilor economice. În acest sens putem da ca exemplu Luxembourg, unde, din cauza suprafeței mici a statului, guvernul a delimitat patru regiuni, care nu au fost înzestrate cu autorități proprii.

Un alt tip de regionalizare este cea realizată prin intermediul colectivităților locale, care are la bază cooperarea între aceste colectivități și care dispune de atribuții extinse și de un larg câmp de acțiune. Acest tip de regionalizare se regăsește în țări precum: Danemarca, Finlanda, Irlanda, Ungaria.

De asemenea, putem vorbi și despre descentralizarea regională, care se referă la constituirea unei noi colectivități teritoriale și a noulor regiuni, aceasta fiind o organizare superioară comparativ cu organizarea colectivităților teritoriale existente. În acest context, regiunea presupune formarea unei noi categorii de colectivități teritoriale, care, în ciuda faptului că sunt de aceeași natură juridică precum și colectivitățile teritoriale existente, se disting prin competențele lor în materie de dezvoltare economică. Astfel, regiunea presupune modificarea organizării teritoriale și se înscrie în ordinea constituțională a statului unitar. Un exemplu de o astfel de organizare este Franța unde există 26 de regiuni, cu excepția celor externe, care se bucură de principiul liberei administrări a colectivităților teritoriale.

Regionalizarea mai poate fi politică sau autonomie regională. Aceasta se realizează prin atribuirea puterii legislative unei adunări regionale, care dispune de competențe garantate prin Constituție. Exercițierea acestor competențe se face prin constituirea unui executiv care are competențe de guvern regional. Acest tip de regionalizare poate fi întâlnit în țări precum: Spania, Italia și Belgia.

Totodată există și regionalizarea realizată prin intermediul autorităților federale. Statul federal este alcătuit dintr-o uniune de state, care reprezintă, entități politice cu o serie de particularități regionale și etnice, așa cum se regăsește, spre exemplu, în Germania.

Analizând cele prezentate mai sus, putem afirma faptul că fiecare stat își stabilește modelul de regionalizare ținând cont de organizarea internă specifică precum și de anumiți factori externi așa cum sunt: nevoia de dezvoltare teritorială, consolidarea valorilor democrației și ale statului de drept, dar și cerințele de integrare europeană.

Regionalizarea în statele membre Uniunii Europene și impactul acesteia

Regionalizarea presupune realizarea unei serii de activități complexe care implică înglobarea mai multor comunități, care sunt situate în apropiere și au un grad semnificativ de omogenitate culturală, socio-economică și chiar etnică în anumite cazuri. Trebuie ținut cont de faptul că acest proces nu poate afecta integritatea teritorială a statelor și nici suveranitatea decizională a acestora.

Regionalizarea teritorială a fost determinată de evoluția diferită a structurilor spațiale și economice și are ca obiectiv crearea unui cadru adecvat din punct de vedere teritorial pentru a determina procesul de creștere și de dezvoltare economică a comunităților. De asemenea, unul din scopul regionalizării este acela de a reduce discrepanțele economice între comunități care pot fi determinate de capacitatea diferită a regiunilor de a produce bunuri și servicii.

Astfel, atunci când vorbim despre dezvoltare regională ne putem referi la utilizarea resurselor, în primul rând utilizarea resurselor locale, urmate de cele atrase din zona națională și internațională. Utilizarea acestora conduce la creșterea competitivității globale a teritoriului și a adaptabilității producției.

În acest context Uniunea Europeană dorește o reducere a disparităților în interiorul acesteia pentru asigurarea unei coeziuni economice și sociale mai mare, care ar avea ca rezultat echilibrarea economiilor statelor, stimularea comerțului prin crearea de noi piețe, reducerea disconfortului social cauzat de supraaglomerarea regiunilor mai dezvoltate.

Regionalizarea determina efecte benefice pentru țările care iau parte la acest proces, efecte care se fac simțite atât la scară microeconomică dar mai ales la scara macroeconomică.

La nivelul Uniunii Europene există mai multe tipuri de regionalizare precum: regionalizare administrativă, regionalizare prin intermediul colectivităților locale, descentralizare regională, regionalizare politică sau autonomie regională, regionalizare prin intermediul autorităților federale.

Doctrina juridică a stabilit și o clasificare a diferitelor tipuri de regiuni³: regiuni politice, încorporate, diversificate, administrative clasice, funcționale și regiuni prin cooperare.

În momentul de față, în mai multe țări din Europa Centrală și de Est are loc o descentralizare politică și fiscală extensivă. În sens politic descentralizarea are două forme: prima constă în diminuarea controlului excesiv din partea administrației centrale, iar cea de-a doua constă în continuarea procesului privatizării proprietății de stat și îmbunătățirii situației financiare existente la toate nivelurile. Scopul descentralizării din punct de vedere economic este reprezentat de utilizarea mai eficientă a resurselor publice. Conform cercetărilor realizate, în majoritatea statelor ex-socialiste s-a identificat faptul că există probleme în procesul reformării relațiilor interbugetare. Începând cu anii 90 s-au înregistrat progrese îndeosebi în țări precum: Polonia, Cehia Ungaria și Țările Baltice.

Din datele fiscale ale țărilor Europei de Est a reieșit faptul că cel mai mic progres a fost înregistrat în generarea veniturilor locale autonome. S-a constatat că această problemă persistă și în statele cele mai avansate în direcția descentralizării precum: Polonia, Cehia și Ungaria. Exemplul acestora este urmat de țări precum: România și Bulgaria dar și de țări mici cum ar fi: Lituania, Estonia și Letonia. Bulgaria și România fac eforturi pentru a le ajunge din urmă.

În continuare sunt date câteva exemple referitoare la modalitatea în care s-a realizat regionalizarea la nivelul mai multor state din Uniunea Europeană.

În Germania deși este un stat federal, regionalizarea a fost de tip administrativ, landurile din care este format statul fiind asimilate cu regiunile. La fel s-a întâmplat și în Austria, aceste țări caracterizându-se prin îmbinarea participării la afacerile europene și promovarea unei reforme federale care să întărească landurile în ordinea lor internă.

În Polonia s-a adoptat modelul voievodatelor, acestea reprezintă structuri gigant care înglobează 3-4 milioane de locuitori și în cadrul cărora autoritatea se exercită direct asupra comunelor, orașelor și municipiilor. Astfel, au fost create șaisprezece provincii prin reforma din anul 1998 în locul celor 49 care existau în anul 1975.

La fel ca și Polonia Cehia s-a orientat către descentralizarea regională. Astfel, prin adoptarea legii constituționale în anul 1997, s-a prevăzut organizarea colectivităților teritoriale de nivel superior constituite sub forma a trei regiuni iar capitala a fost considerată de același nivel.

În Belgia, regionalismul a dus la federalizarea statului, urmărindu-se creșterea autonomiei unităților componente. Regiunile au fost diversificate cu cadre regionale stabilite

³ G. Vedel citat de Elena Simina Tănăsescu, *Regionalizarea în România și implicațiile sale la nivelul cadrului legislativ*, material prezentat în cadrul seminarului "Implicații ale înființării regiunilor în România, septembrie 2002

atât după criteriul teritorial și politic cât și după limbă și cultură. Un astfel de exemplu este cazul Flandrei în cadrul căreia s-a constituit o structură care a permis o autonomie sporită.

În Franța se poate vorbi despre regiuni administrative clasice care au fost create prin descentralizare. Procesul s-a realizat prin instituirea prefecturilor de regiune și înființarea unei comisii consultative care reprezintă interesele economice și sociale ale colectivităților locale. Dezvoltarea era condusă de către stat, iar în anumite regiuni au fost introduse structuri de mobilizare a dezvoltării economice, până la momentul realizării reformei descentralizării din anul 1982 când a continuat să funcționeze doar prefectul regiunii.

În Grecia există 13 regiuni administrative funcționale create prin desconcentrare și care au atribuții în ceea ce privește dezvoltarea regională. Există un secretar general al regiunii care este asistat de către consiliul regional consultativ alcătuit din reprezentanții colectivităților locale.

În Portugalia au fost înființate cinci comisii regionale de coordonare, acestea fiind organe descentralizate care au ca scop implementarea planului de dezvoltare regională.

În Ungaria legea a sporit rolul provinciilor în materie de dezvoltare regională, atribuțiile regiunilor fiind preluate la nivel provincial de Biroul administrativ public al provinciei.

În Suedia, dezvoltarea regională se caracterizează prin faptul că există un guvernator de district care are atribuții în dezvoltarea regională iar interesele locale sunt reprezentate în consiliul de administrație care îl asistă.

În Scoția și Țara Galilor din Marea Britanie s-a realizat o regionalizare administrativă. În anul 1994 au fost create nouă birouri regionale ale guvernului și ulterior în anul 1999 au fost înființate cele nouă Agenții pentru Dezvoltare Regională.

În Estonia pentru coordonarea dezvoltării regionale au fost înființate două organisme centrale: Consiliul Consultativ de Politică Regională și Agenția Estonia de Dezvoltare Regională.

În Slovacia a fost creat Biroul administrativ teritorial care coordonează activitatea colectivităților locale în ceea ce privește dezvoltarea regională.

În Spania și Italia putem vorbi despre regiuni politice care au competențe proprii în materie legislativă și executivă și care păstrează un sistem judecătoresc doar la nivelul statului central.

Odată cu trecerea timpului experiența statelor din Europa a demonstrat faptul că nivelul regional este cadrul cel mai potrivit pentru încurajarea dezvoltării economice.

Procesul de regionalizare a României

România a aderat la Uniunea Europeană în data de 1 ianuarie 2007, aderarea a reprezentat cea mai importantă etapă din implicarea țării în procesul de integrare europeană. Intrarea României în Uniunea Europeană a reprezentat acceptarea de către partenerii europeni a progreselor realizate de România de la trecerea ei de la dictatură autoritară care a condus-o aproape de colaps economic la o democrație modernă, având o economie de piață funcțională.

Putem spune că România are o experiență istorică în ceea ce privește regionalizarea considerând faptul că aceasta s-a format prin unificarea provinciilor care au avut o unitate puternică prin cultură, limbă, religie, precum și prin intermediul relațiilor comerciale.

Realitățile economice și sociale din România au condus în jurul anului 1990 la realizarea regionalizării teritoriului național, în conformitate cu principiul subsidiarității al Uniunii Europene. În funcție de instrumentele și resursele puse la dispoziție de Uniunea

Europeană s-a căutat identificarea cadrului spațial și teritorial adecvat pentru realizarea regionalizării. Îmbunătățirea vieții economice și sociale a comunităților naționale este posibilă prin aplicarea politicii de dezvoltare regională, aceasta fiind o continuare a politicilor de creștere economică.

Dupa aderare Uniunea Europeană dorea restructurarea României din punct de vedere economic dar tranziția de la o economie centralizată la o economie de piață nu a fost gestionată în mod corespunzător.

În România a avut loc un proces de regionalizare, dar punerea sa în aplicare a eșuat din cauza unor motive instituționale precum statutul neclar al regiunilor și lipsa de cooperare între oameni care au privit-o ca o revenire la un control centralizat al activității economice și sociale.

Se poate spune că implicarea Comisiei Europene în acest proces a fost destul de mică. Inițial, România a avut probleme de absorbție a fondurilor europene, politica de dezvoltare regională putând fi o continuare firească a situației economice, dar punerea în aplicare nu a condus la rezultatele așteptate.

România a făcut pași semnificativi în direcția descentralizării ca urmare a schimbării regimului. Pana în 1996, nu a existat nici un sistem de guvernare regională, realizându-se doar primii pași spre descentralizare. În 1996, competențele au fost transferate la cele 42 de județe care reprezintă un grad intermediar de guvernare. În anul 1998, au fost create cele opt regiuni de dezvoltare. Regiunile au fost create pentru a corespunde diviziunilor de nivel NUTS II pentru gestionarea și punerea în aplicare a fondurilor de preaderare și structurale. Prin gruparea a două regiuni s-au creat cele patru macroregiuni ale României, care corespund nivelului NUTS I de diviziune al Uniunii Europene.

Conceptul de regiune în România este relativ nou, Parlamentul României a adoptat Legea 315/2004 privind dezvoltarea regională în România. În Legea nr. 315/2004 regiunile de dezvoltare sunt definite ca zone care corespund unor grupări de județe, constituite prin asocierea voluntară pe bază de convenție semnată de reprezentanții consiliilor județene și al Consiliului General al Municipiului București.

În momentul constituirii regiunilor s-a ținut cont de criterii precum: vecinătatea geografică și existența unor disparități economice și sociale între județe care ar trebui să fie rezolvate prin implementarea politicii de dezvoltare regională. La nivelul fiecărei regiuni există două instituții implicate: Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) ca autoritate executivă și Consiliul de Dezvoltare Regională (CDR) ca autoritate deliberativă. La nivel național politica de dezvoltare regională este gestionată de către Consiliul Național de Dezvoltare Regională (CNDR), care are funcție deliberativă și de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice cu atribuții executive.

În ceea ce privește regionalizarea în România, în momentul de față principala preocupare este legată de delimitarea celor opt regiuni de dezvoltare, punându-se accentul pe modalitatea în care ar trebui împărțit teritoriul. Astfel, au existat mai multe propuneri în acest sens.

Principala preocupare a factorilor de decizie din România ar trebui să fie o funcționare optimă a acestor structuri regionale care au efecte imediate asupra dezvoltării regionale. Indiferent de soluția pe care Parlamentul României o alege cu privire la împărțirea teritorială, principala problemă este faptul că actualele regiuni nu sunt administrative și nu au personalitate juridică.

În vederea dezvoltării cât mai rapide a regiunilor, trebuie avute în vedere: facilitarea accesului la fondurile alocate de Uniunea Europeană în exercițiul financiar 2014-2020,

creșterea capacității de absorbție a acestora la nivel regional, intensificarea cooperărilor interregionale la scară europeană și includerea regiunilor României în astfel de rețele.

De asemenea, putem vorbi de necesitatea întăririi rolului instituțiilor regionale precum Agențiile pentru Dezvoltare Regională care după 17 ani de funcționare și-au demonstrat eficiența prin: implementarea proiectelor cu caracter interjudețean, gestionarea decalajelor intraregionale și a dezvoltării cooperării interregionale, cooperare directă cu regiunile dezvoltate ale Uniunii Europene, caracterul asociativ – atragerea fondurilor prin proiecte repartizate județelor componente regiunilor în care funcționează, modul de alocare a fondurilor europene în sistem competitiv⁴.

Instituțiile regionale reprezintă interesele locale în fața autorităților centrale și autoritatea care reunește județele și le ajută să coopereze în plan local. Instituțiile regionale au o bază solidă și își îndeplinesc misiunile stabilite prin lege, formând o voce unitară a județelor reprezentate, impactul proiectelor finanțate fiind local și regional.

În ceea ce privește întărirea rolului instituțiilor regionale, este necesară creșterea vizibilității autorităților regionale în fața opiniei publice prin oferirea de informații despre rolul acestora, precum și atribuirea unor competențe suplimentare la nivel regional⁵. În același timp, pentru ca dezvoltarea regiunilor să devină cât mai operațională, instituțiile regionale și naționale trebuie să-și stabilească diverse obiective pe care apoi să le realizeze necesitând totodată alocarea de diverse fonduri.

Având în vedere cele prezentate mai sus actuala regionalizare ar trebui să rămână nemodificată, eforturile trebuie îndreptate spre devenirea regiunilor cât mai funcționale care să aibă ca efect creșterea nivelului de trai al populației.

Concluzii

Descentralizarea înseamnă autonomie teritorială și reprezintă un proces care urmărește în special promovarea unui teritoriu, prin fructificarea resurselor sale economice în vederea dezvoltării potențialului său. Aceasta a apărut ca urmare a dorinței organizării teritoriale tot mai acute, în ultima perioadă, la nivel european.

Dacă ne raportăm la țările în curs de dezvoltare, putem afirma că un astfel de proces are la bază dezvoltarea capacităților organizațiilor instituțiilor regionale, care s-au dovedit a fi capabile să gestioneze în mod eficient noi responsabilități. Altfel spus, se poate afirma că descentralizarea este primul pas făcut către regionalizare.

Regiunea reprezintă cadrul cel mai potrivit pentru încurajarea dezvoltării economice, fapt confirmat de-a lungul timpului de experiența statelor din Europa. O astfel de premisă ar trebui să fie prioritară atunci când vorbim despre procesul de luare a deciziilor în ceea ce privește reforma administrației publice în România, tinând cont și de procesul de tranziție pe care țara noastră îl cunoaște în prezent.

În ceea ce privește sectorul privat, autoritățile trebuie să își canalizeze eforturile astfel încât capitalul disponibil la acest nivel să fie cât mai bine utilizat. Soluția în acest sens, este dată de coordonarea foarte bine pusă la punct pe care o oferă nivelul regional.

Reforma administrativ-teritorială reprezintă un subiect, pe cât de important, pe atât de complex, de aceea pentru o abordare cât mai exactă, se impune o documentare prealabilă

⁴ <http://regionalizare.mdrap.ro/wp-content/uploads/2013/04/Raport-CONREG-I-final.pdf>

⁵ Anca Ghinea, Adrian Moraru, *Considerente privind procesul de descentralizare în România. Reforma administrativ-teritorială*, Institutul pentru Politici Publice din România (IPP), Fundația pentru o Societate Deschisă, Programul East East, 2011.

aprofundată referitoare la implicațiile practice pe care le presupune o asemenea decizie.

Atitudinea clasei politice față de procesul de regionalizare, în afară de condițiile pe care le impune un astfel de demers la nivelul societății civile și la nivelul mediului academic, este foarte importantă. Este primordial ca aceasta să aibă o atitudine fermă în ceea ce privește accentuarea și accelerarea procesului de descentralizare, fapt în funcție de care se poate determina disponibilitatea autorităților centrale de a transfera puterea, însemnând competențe și resurse suficiente, pe plan local. Dacă autoritățile centrale sunt dispuse să ia o astfel de măsură, soluția o reprezintă consolidarea nivelului regional, atât prin dimensiunea regiunilor, cât și prin sporirea atribuțiilor acestora.

Procesul de regionalizare înseamnă adaptarea la un nou model de guvernare locală, iar din acest motiv este imperios necesar să existe o perioadă pregătitoare, în care atât opinia publică, dar și lideri de la nivel local și județean să fie informați cu privire la efectele unei asemenea măsuri.

Efectele acestor măsuri trebuie să fie evidențiate prin existența unor comunități locale puternice și autonome, care dincolo de exercitarea atribuțiilor care le revin, să fie capabile să încurajeze dezvoltarea locală, din toate punctele de vedere. Instituțiile care vor administra viitoarea structură trebuie să fie capabile să facă față provocărilor financiare și administrative și să gestioneze eficient fondurile europene și naționale.

BIBLIOGRAPHY

1. Dennis A. Rondinelli, John R. Nellis, G. Shabbir Cheema, *Decentralization in Developing Countries A Review of Recent Experience*, World Bank Publications, World Bank Staff Working Papers No. 581, Management and Development series No. 8
2. Ebru Ertugal, Ana Maria Dobre, *Dynamics of Regionalisation and the Impact of the EU: Comparing Regional Reforms in Romania and Turkey*, Europe-Asia Studies Vol. 63, No. 7, 2011
3. Arthur Benz, Burkard Eberlein, *The Europeanization of regional policies: patterns of multi-level governance*, Journal of European Public Policy, 2011
4. Dimitris Papadimitriou, David Phinnemore, *Romania and the European Union From marginalisation to membership*, Routledge 2008
5. Daniel Bochsler & Edina Szöcsik, *The Forbidden Fruit of Federalism: Evidence from Romania and Slovakia*, West European Politics, 2013, Vol. 36, No. 2
6. Anca Pusca, *European Union Challenges and Promises of a New Enlargement*, The International Debate Education Association, 2004
7. Ana Maria Dobre, *Europeanization and new patterns of multi-level governance in Romania*, Southeast European and Black Sea Studies, Vol. 10, No. 1, 2010
8. Cornelius Pylak, *Intelligent Region Management = Intelligent Absorption of EU funds*, Romanian Journal of Regional Science, The Journal of the Romanian Regional Science Association Vol. 1, Nr. 1, 2007
9. Anca Ghinea, Adrian Moraru, *Considerente privind procesul de descentralizare în România. Reforma administrativ-teritorială*, Institutul pentru Politici Publice din România (IPP), Fundația pentru o Societate Deschisă, 2011
10. Cristian Băhnăreanu, Alexandra Sarcinschi, *Procesul de regionalizare a României și securitatea națională*, Editura Universității Naționale de Apărare, Carol I, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București, 2012

11. Mihaela Pacesilă, *Regionalizarea în statele Uniunii Europene*, în „Administrație și management public”, nr. 3/2004
12. Simona Sabou, Rada Florina Hahn, Rita Toader, *Probleme ale regionalizării în România*, Revista de Management și Inginerie Economica, Vol. 12, Nr. 3, 2013
13. Liviu-George Maha, *Managementul fondurilor structurale și de coeziune*, suport de curs, Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iași, Centrul de studii europene, 2010
14. Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial L 376 , 27/12/2006
15. Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 din 11 iulie 2006, prin care se stabilesc prevederile generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de Coeziune și se abroga Regulamentul (CE) nr. 1260/1999
16. Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui Nomenclator Comun al Unităților Teritoriale de Statistică (NUTS)
17. Legea nr. 151/1998 privind dezvoltarea regională în România, abrogată și înlocuită prin Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare
18. LEGE privind stabilirea unor măsuri de descentralizare a unor competențe exercitate de unele ministere și organe de specialitate ale administrației publice centrale precum și a unor măsuri de reformă privind autoritățile administrației publice locale și funcționarii publici, modificarea Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale și completarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică